

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

XI. Deipara Virgo, eodem ferè tempore Catholicam religionem, ex Oriente, tum in alias Occidentis provincias, tum in Prussiam quoque translata, per suam Lindam Marianam, aliaque sibi sacra loca ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

CAPUT XI.

Deipara Virgo, eodem fere tempore, Catholicam religionem, ex Oriente, tum in alias Occidentis Provincias, tum in Prussiam quoque translata, per suam Lindam Marianam, aliq̄. sibi sacra loca fovet, ac singulariter provehit.

Solenne omni ævo fuit, & est, supremo Numini illud Ecclesiastici (a) plus quàm politicum axioma: Regnum à gente in gentem transfert, propter iniustitias, & iniurias, & contumelias, & diversos dolos. Spectari hoc potuit, tum in tot, & tantis seculi hujus regnis; tum in ipsa quoque, quæ DEI regnum est, Ecclesia. Quoties hoc Regnum, vel intra novi fæderis ætates translatum? Quoties illud Matthæi (b) non tam verbo, quàm ipsâ re ingeminatum: *Auferetur à vobis Regnū DEI, & dabitur genti, facienti fructus ejus?* Quoties, ut disertissimi, inter Judæos, Philonis utar verbis *Verbum DEI chorus duxit, & adhuc ducit?* Ecce iste venit (decer enim translatos hosce, ab extremis Orientis finibus, in Prussiam usq; chorus, in divino Salomonis dramate (c) quasi ob oculos nobis positos admirari). Ecce, in quâ, *iste venit, saliens in Montibus, transfiliens Colles!* venit profectò, *saliens in montibus*, quando per tot, ac tantas Orientis Ecclesias, Montium instar, supra fundamentum Apostolorum, Orientalium quæ Doctorum ac Parrum, in sublime erectas, per tot secula triumphabat: venit postmodum *transfiliens Colles*, quando plerasque earundem Ecclesiam (quæ per hæreses & schismata, nusquam uberius, quàm in Oriente semper provenientia, è Montibus in Colles

(a) cap. 10. (b) cap. 21. 42. (c) Cant. 2. 6.

detumuerunt) *transiit*; & Regnum DEI, inde ablatum, dedit genti facienti *fractus eius*. Factum id, tum anterioribus ex parte temporibus; tum verò maximè duodecimo *Æræ Christianæ* seculo, quando ob *pervicacissimum Photii*, aliorumque *Græcorum*, jam *quaterdecies* ab inito cum Ecclesia Romana consensu concordiaque resiliendum, *scdissima schismata*, sive ob *innexas inclusasque schismati iniustitias, & iniurias, & contumelias, & diversos dolos*, tum contra omnes *Latinæ Ecclesiæ Ordines*, tum, vel maximè, contra *Pontificem Romanum*, vanissimè confutos, *Orthodoxa in Oriente Ecclesia*, per succrescens *imperium Saracenorum*, aut penitus *extincta est*, aut *extinctæ similis* videri potuit. Tamen enim variis, cum cæterorum barbarorum, tum eorundem *Saracenorum* cladibus, *Ecclesia Imperiumque Orientis*, fuit anterioribus temporibus attritum, utcunque tamen aliquandiu stetit; præsertim *Regum ac Principum Occidentis* suffultum armis, & *Gothofredi Lotharingi* aliorumque *Jerosolymæ Regum* (qui sub *M. xx. Christi Annum*, *Jerosolyma, Palæstinamque* recèpere, uti testis oculatus *Gulielmus Tyri Archiepiscopus* (a) memorat) viribus ac virtute firmatum. At ubi etiam tum, *iniustitia, & iniuria, & contumelia, & diversi doli*, exundârunt; & secundùm cæteras *Christianorum arces*, ultima quoque *Ptolemais*, vulgo *Acon* (quæ postremum *Christianis* receptum apud *Phænicem* dederat) per *deditionem* in manus barbarorum venit, translatum est de gente *Orientis*, ad *extremam propè Occidentis in Prussia gentem, DEI*

D 5

Re-

(a) lib. 3.

Regnum. Mariani enim Milites Ordinis Theutonici, qui & toto illo Belli sacri tempore, maximum rei Christianæ momentum attulerant, & postremi deinceps Ptolemaida fortissimè defenderant, occupatâ tandem à barbaris urbe, primùm Venetias, deinde in Germaniam, aliasque Europæ Provincias & Regna ac denique in Prussiam, uti memoravimus, transgressi, Religionem, & Ecclesiam Christianam secum in Prussiam traduxerunt. Quoniam verò iisdem temporibus, præter institutos, à S. Dominico, & S. Francisco, aliisque quibusdam, Regularium Ordines (qui Ecclesiam occidentalem totumque ad eum orbem, uti vel unicus S. Dominicus in castello facem præferente per visionem divinam præfiguratus docuit, illustrarunt) ad fundandas vel stabiliendas in Occidente Ecclesias, pluribus locis sacra Deiparæ loca atque Aedes, coruscare miraculis ac beneficiis divinis cæperunt; ne quid ea ex parte, plantatæ apud Prutenos Ecclesiæ deesset, abunde succursum est per Lindam Marianam; è qua, cum Deiparæ Virginis cultu ac veneratione, Religio Christiana, miraculis inclarescere, proindeque & per universam Prussiam latissimè diffundi cæpit. *Miracula enim sunt introitus ad fidem, uti præclare (a) asseruit D. Augustinus: qui etiam (b) contra Epist. Manich. non dubitavit scribere, Catholica Ecclesia auctoritatem Miraculis esse inchoatam, vetustate fundatam: & alibi (c) palàm ait, Culmen auctoritatis obtinuisse Ecclesiam Catholicam; Hereticis Miraculorum maiestate damnatis.* Et lanè, par

omni-
(a) lib. 9. Confess. (b) cap. 4. (c) lib. de utilit. credendi cap. 17.

omnino videbatur, ut novellæ apud Prutenos Ecclesiæ, vixdum fixæ radices; illo Miraculorum beneficiorumque divinorum imbre rigarentur; cum is eo ipso tempore, Ecclesiis per Italiam, Hispaniam, aliasque orbis Christiani Provincias, uberrimè afflueret. Sub illud enim tempus, Anno circiter M. CXC. (ut ex Illyricis Annalibus Turfelinus (a) memorat, Domus Lauretana, haud dubio Angelorum ministerio, inde usque à Galilæa, mirum dictu audituque! per ingentes terrarum marisque tractus (quippe id spacium patet amplius vicies centena passuum millia) in Dalmatiam primùm, paulò verò post in Italia aliquot subinde locis confedit, quoad demum Laureti apud Picenos, summo Ecclesiæ Occidentalis, totiusque Europæ bono, stabilem fixit sedem. Subidem quoque tempus (quo natalis B. Virginis domus Italiam) Belgium Ædes Divæ Hallensis sacra, Christianam rem, miraculis juxta ac beneficiis ornate incepit. Nam cum S. Elisabeth Andree Regis Hungariæ (qui Anno M. C. C. II. Lipsio teste (c) vixit) filia, filia itidem suæ Sophiæ è Ludouico Hassiæ Landgravio susceptæ, Henricoque Brabantia Ducis deinceps nuptæ, inter alia maternæ pietatis munera, statuas aliquot Virginis Deiparæ reliquisset; Sophiæ Machtildem mariti sui sororem, Machtildis verò, sub Annum M. C. C. L. V. II. unâ earum statuarum Hallense Templum apud Hannonios; statuâ verò illâ, aut potiùs per statuam, magna Dei parens, non modo Hannonios, Belgiumque universum, verùm & reliquas Europæ Provincias, plurimis maximisque be-

nefi-

(a) *Hist. Laur. lib. I. cap. 2.* (b) *cap. 2.*

beneficiis donavit, & ad hanc usque diem cumulatè ex eo tempore donat. Quanquam enim ante Annum Domini M. CCCC. pauca literis consignata queratur, quin & indignerit Lipsius (a) *Multa tamen evenisse, vel è tam frequenti Diva Hallensis cultu, quem non nisi beneficiis & miraculis probabile est provocatum*, idem Lipsius opinatur. Adhæc, sub eadem tempora, miraculis & divinis beneficiis (quæ Otho Zilius libris quatuor est complexus) apud Silvaducenses in Belgio, statua B. Virginis rem Christianam singulariter promovit. Licet enim Zilius (b) ante M. CCLXXX. Annum, pauca Divæ Silvaducensis, quæ memoret, invenit miracula, *non tamen desunt*, ut ipse quoque asserit, *qui miraculorum Silvaducensium primordia, Anno Christi 1380. vetustiora existiment*. Sed & apud Francones in Germania, Weyerensis Deiparæ Ædes, in Babebergensi Diæcesi sita, haud procul iisdem temporibus, Germaniam, vicinasque Provincias, quæ miraculis, quæ eximiis in genus humanum beneficiis, illustrare atque ornare est aggressa. Tamen enim Ecclesia illa, jam ante ab Ottone I. Deiparæ extructa, & paulò post ab ejusdem nepote Ottone II. Bimbergensi itidem Episcopo, secundum D. Bernardi obitum, Anno Domini M. CLXXXVIII. Ordini Cisterciensi addicta fuerit, uti Fornerius (c) author est; nihilominus haud satis constat, utrum ipsis fundatæ Ecclesiæ primordiis, an succedentibus temporibus (quando videlicet Ziscano illo Taboritarum aliorumque Hussitarum furore excisa, postliminio fuit restituta) clarescere miraculis occæperit. Denique,

(a) cap. 6. (b) lib. I. cap. 4. (c) lib. I. cap. 5.

que, ne plura ad idem institutura necesse sit aggere-
 re (nam, ut Bohuslaus Balbinus (a) de B.V. Warten-
 si scribit, Anno 1280. *Cellensis Virgo suam ingressa est*
Cellam, & Vilvardia Diva Consolatrix, aliasque in Ba-
tavia comolures eâ tempestate se prodidere miraculis, ipsa-
que adeò Wartenensis, ut idem in fronte libri ait, mi-
raculis ab Anno M. CC. illustrata est) circa eadem
 tempora, simul ac Religio Christiana caput in Prus-
 sia extulit. At inter plurimas magnæ DEI Matri conte-
 cratas ædes, duæ mihi videntur præ cæteris fuisse exi-
 mia; altera quidem Gedani, apud Lindam verò Ma-
 rianam altera. Illa, ut fortè nullis olim claruerit mi-
 raculis (quis enim illa eruendi copiam habeat, quæ
 hæreticorum furor, supra unius jam seculi interval-
 lum, aut penitus subruit, aut vecorde suppressit dili-
 gentiâ?) claruit tamen, tum eximia fabricæ operis-
 que amplitudine & majestate, de qua cum plerisque
 Europæ basilicis et jamnum queat contendere; tum
 minimè vulgari tantæ urbis erga Deiparam studio
 atque pietate; ob quam, sicut ipsa à Deipara nomen
 fuit sortita, ira propinquo urbis vico, qui vulgo *Do-*
mina nostra platea dicitur, appellationem dedit. Jam
 verò altera hæc nostra apud Lindam, licet magnitu-
 dine ac mole cæteris facillè cedat, miraculis tamen,
 ac singularibus DEI Deiparæque beneficiis, quibus
 & olim Catholica religio fundata firmataque est, &
 nunc firmatur, plerasque, ne dicam omnes alias in
 Prussia sitas, longè antevellit. De quibus cum ube-
 rius deinceps sit agendum, satis nunc erit de Diva
 Lindensi, quod Ecclesia Græca universim de Deipa-
 ra ca-

(a) lib. I. cap. 6. §. 2.

ra canit (a) conversâ ad illam oratione, usurpare. *Miraculorum tuorum fulgore, quo eximie tuis praluces, dolorum & tribulationum fuliginem dissipas, internamque hilaritatis lucem illis expandis, qui magna omnino laudibus Te, velut DEI Matrem, colunt.*

C A P U T XII.

Deipara Virgo, pro ea, quâ apud DEUM & potestate & dignitate excellit, Lindam in Prussia, gratiis ac beneficiis ab se distribuendis, opportunam delegit sedem.

Plè omnino, nec minùs verè, Pius II. Summus Pont. in aureo calice, quem B V. Lauretanæ dicârat, hoc epigrammate calici eidem inscripto (sicuti author est Turfellinus (b) Deiparam ita alloquitur) *Pia DEI Genitrix. Quamvis tua potestas, nulli coarctetur finibus, ac totum impleat orbem miraculis; tamen, pro voluntate, sæpius uno loco magis, quàm alio delectaris; & Laureti Tibi placitam sedem, per singulos dies innumeris signis & miraculis exornas, &c.* Possemus & nos propè paria, apud Lindensem Deiparæ sedem, vota appendere. Quod enim potestatem & beneficentiam, quam eo loco spectamus, attinet; nullis prorsus arctatur finibus; ut non in curia, cum dignissimo Lipsii discipulo Ercyio Puteano (c) de Diva V. Bellifontana, dicere nobis liceat; *Virgo DEI Mater, aliquid habere DEI capit, postquam ad calum & Filium evecta est; divina clementia & bonitatis radios, in cultores suos, libera-*

(a) ὑπερῶς ῥάπτεισα πᾶσι, τῶν θαυμάτων τῆ ἀίγλη των σῶν, πῶ των παθῶν ἢ θλίψεων ἀπελαύνεις ἀμίχλιω, ἢ φῶς τῆς εὐφρασύνης νοητὸν ἐφαπλοῖς, τοῖς μητέρα θεῶν σε μεγαλύνει. (b) lib. I. cap. 26. (c) cap. I.